

ANALIZA

RAZVOJNIH MOŽNOSTI V SREDNJEROČNEM OBDOBJU 1981—1985

VSEBINA

- I. Smernice in razvojne možnosti
- II. Smernice in naloge skupnosti za pospeševanje kmetijstva
- III. Smernice in razvojne možnosti pri reaktiviranju hribovskega sveta
- IV. Viri financiranja skupnosti
- V. Plan predvidenih naložb, regresov in dotacij za leto 1980

V skladu s sistemom planiranja na samoupravnih osnovah je SKUPNOST ZA POSPEŠEVANJE KMETIJSTVA SO Ljubljana-Šiška na podlagi Smernic za pravo družbenega plana občine Ljubljana-Šiška 1981—1985 in Analiz možnosti razvoja občine Šiška ter izhajajoč iz skupnih ciljev panoge kmetijstva sestavila Smernice in svoj letni in srednjeročni plan.

I. Smernice in razvojne možnosti

SKUPNOST ZA POSPEŠEVANJE KMETIJSTVA po svojem značaju ne gradi svojih samostojnih objektov, ampak se bo ona s svojim programom vključevala v sofinanciranje in stimuliranje določenih kmetijskih nalog, ki so opredeljene in začrtane v Smernicah za uresničevanje politike družbenega plana občine SO Ljubljana-Šiška, še bolj konkretno so te naloge precizirane in načrtane v Smernicah KMETIJSKE ZADRUGE Medvode, delno pa tudi v planu AGROKOMBINATA EMO-NE — OE Vodice in OE Smlednik, kateri sta krajevno pristojni v našo občino.

Glavna usmeritev primarne kmetijske proizvodnje v občini Šiška se ne bo bistveno spremenila in bo še naprej prevladovala govedoreja v okviru te pa proizvodnja mleka in mesa.

Tako usmerjena proizvodnja temelji na pridobljenih izkušnjah in jo pogojujejo klimatski pogoji in tudi sama konfiguracija terena, posebno v hribskih predelih naše občine.

Izhajajoč iz te glavne usmeritvene proizvodnje bo razvojna usmeritev v rastlinski proizvodnji podrejena živinorejski proizvodnji in bo imela le-ta nalogo zagotoviti čimboljšo in cenejo krmno bazo za govejo čredo.

Naslednja razvojna usmeritev, ki je v našem kmetijstvu močno zastopana je proizvodnja krompirja, vendar bo potrebno v okviru slovenskih prizadevanj te površine za krompir zniževati in na ostalih zreduciranih površinah pa bi z novjšimi sortami krompirja ter z ostalimi agrotehničnimi ukrepi — gnojenje in ostala oskrba povečali pridelok za 30%; na sproščenih površinah pa bi pridelovali krmo za govejo čredo.

II. Smernice in naloge skupnosti za pospeševanje kmetijstva

V prizadevanju za povečanje deleža k boljši oskrbi Ljubljane z mesom in mlekom bomo morali pristopiti k aktiviranju vsega kmetijstva v naši občini tj. družbenega sektorja, ki ima svojo proizvodnjo v OE Smlednik in OE Vodice in privatnega sektorja za katerega je organizator in usmerjevalec proizvodnje Kmetijska

zadruga Medvode ter v večji meri kot sedaj materialno stimulirati vse oblike intenzivne kmetijske proizvodnje, posebno pa nadaljnega razvijanja družbeno-ekonomskih razvojov na vasi in socialne varnosti kmetijskih proizvajalcev.

V cilju teh nalog bo SKUPNOST ZA POSPEŠEVANJE v naslednjem srednjeročnem planu materialno stimulirala in pospeševala vse oblike združevanja dela sredstev kmetov — kooperantov in zadrugo.

Tako bo SKUPNOST sofinancirala in pospeševala ustanavljanje vseh oblik skupnosti na vasi. Predvsem bo stimulirala ustanavljanje strojnih, zavažovalnih, mlekar-skih in komasacijskih skupnosti ter tako z bolj racionalno izrabo strojev — strojne skupnosti — zmanjšanje mrtvih prevozov zaradi oddaljenih in razgubljenih parcel — komasacijske skupnosti — se tako vključevala v stabilizacijske ukrepe.

Poleg sofinanciranja nabave dobrega semena in priprave kvalitetne cenene krmne baze, bo SKUPNOST ZA POSPEŠEVANJE materialno stimulirala ureditev in sanacijo kmečkih dvorišč in gospodarskih poslopij; oziroma nadaljno modernizacijo kmetij in objektov, ki pogojujejo shranjevanje krme — silosi in pripravo krme — sušilne naprave in tako zmanjšujejo materialne stroške in racionalno vplivajo pri porabi energije. Vzporedno s temi nalogami pa izboljšujemo estetski izgled kmečkih dvorišč in tako ustvarjamo pogoje za razvoj kmečkega turizma, ki je v nekaterih sosednjih državah razvit kot dopolnilna dejavnost in dober vir dohodka na kmetijah.

V letu 1980 in prihodnjem srednjeročnem obdobju bo Skupnost za pospeševanje materialno stimulirala vse ukrepe, ki so v prid vseh tekočih goriv, električne energije in zmanjševanje materialnih stroškov.

Skupnost za pospeševanje kmetijstva smatra, da z ozirom na dobro strokovno podlago kmetov kateri hitro sledijo sodobnim izsledkom v kmetijstvu je rast proizvodnje mleka 3,5% letno in rast proizvodnje mesa 4% letno v naslednjem srednjeročnem planu optimalna in dosegljiva.

Predvidena prireja mesa temelji na večjem številu privezanih in spitanih telet, dalje tudi na reaktiviranju hribskega sveta in na uvajanju novih bioloških inovacij, hitro rastoče mesnate pasme, ovce in tudi konje.

Skupnost za pospeševanje je dolžna, da stimulira vse pogoje za povečanje kmetijske proizvodnje in da na drugi strani zagotavlja čimvečji plasma na tržišču in oskrbo potrošnikov.

Vse naloge bo Skupnost za pospeševanje stimulirala in sofinancirala preko:

- KZ Medvode — za vse kooperante,
- AGROKOMBINAT Emona — OE Smlednik in Vodice,
- VETERINARSKA POSTAJA »Posavje«,
- in le manjši del direktno preko kmetov kooperantov.

III. Smernice in razvojne možnosti pri reaktiviranju hribskega sveta

Kmetijski proizvodni prostor v občini Šiška leži v večji meri na ravninskem svetu, vendar pa se del kmetijskega sveta nahaja tudi v hribskem predelu in kmetije ležijo na nadmorski višini 500—700 m. Večji del

kmetijskih površin leži v zelo strmih legah, ki so težko dostopne in je uporaba kmetijske mehanizacije precej omejena.

Področje kjer prevladuje hribski svet obsega naslednje vasi in zaselke:

Govejek, Trnovec, Brezovica, Topol, Tehovec, Studenčice, Zlebe, Gofo brdo, Seničica, Toško čelo in Rašica.

Po zadnjih statističnih podatkih januarja 1980 je vseh kmetijskih površin 741 ha, od tega 576 ha obdelovalnih površin s 631 govedi, 67 konji in s 128 kom. prašičev. Preračunano na glavo velike živine je 0,8 glav velike živine na obdelovalno in 0,9 GVŽ na kmetijski ha.

Prav tako je iz statističnih podatkov razvidno, da se površine kmetijskih zemljišč v zadnjih letih v hribskem predelu zelo zmanjšujejo; leta 1977 — 1.164 ha, leta 1980 — 741 ha, kar je za 423 ha zmanjšanje kmetijskih površin. Poraba umetnih gnojil je bila v letu 1979 130 kg na ha kmetijskih in 170 kg/ha obdelovalnih površin.

Avstrijski in švicarski kmetovalci uporabljajo za gnojenje hribskega sveta do 800 m nadmorske višine 350—450 kg mešanih gnojil NPK 8:16:22 s stalno dvakratno košnjo v kolikor pa je teren primeren in pogojen za trikratno košnjo kot na primer bolj položen svet in bližina gospodarskih poslopij pa prevladuje trikratna košnja z gnojenjem oziroma uporabo gnojil 400—600 kg NPK iste mešanice to je 8:16:22 na leto.

Kot vodilno kulturo, ki je namenjena govedoreji pa pridelujejo na njivah silažno koruzo z uporabo gnojil 500—700 kg mešanica NPK 9:18:18 ter tako zagotavljajo pridelek na 1/ha obdelovalne površine tudi do 7 glav.

Navedeni podatki nam kažejo v primerjavi z našim hribskim svetom, da je obremenitev z GVŽ na ha kmetijskih kakor tudi na ha obdelovalnih zemljišč zelo majhen; prav tako je uporaba umetnih gnojil kot je že navedeno 130 kg na kmetijski in 170 kg na obdelovalni ha zelo ekstenzivna in je zaključiti, da so rezerve v hribskem svetu le del pridelovanja krmne baze še precejšnje.

Kmetije bo treba do določene stopnje specializirati ter preiti na pridelovanje čim manj poljščin oziroma na pridelovanje silažne koruze, novo ureditev hlevov in dvorišč, sodobne ureditve stojišč, spravilo gnoja in po stavitev silosov.

Gotovo bodo morali vzporedno ob teh ukrepih teči tudi drugi agrotehnični primeri; pravočasnost košnje in spravilo sena, konzerviranje silaže ter izobraževanje kmetov samih.

Na vseh kmetijah oziroma povsod kjer proizvodnja živine ne odgovarja sodobnim zahtevam jo bodo morali zamenjati s kvalitetnejšo čredo.

Dosedanje naložbe in vlaganja skupnosti za pospeševanje so bile regresiranje gnojil, regresi pri nabavi mehanizacije ter ureditev hlevov so opravičile svojo vlogo in namen in so tudi doseženi gotovi proizvodni rezultati.

Vendar bo poleg organiziranosti kmetijske proizvodnje treba organizirati še druge oblike dejavnosti kot financiranje z nepovratnimi sredstvi v razvoj kmečkega turizma, ožje sodelovanje z gozdnim gospodarstvom za dodatno zaposlitev v zimski sezoni in še druge dejavnosti in tudi naročena proizvodnja z garantiranimi cenami in tako hribskim kmetom ustvariti socialno varnost ter s tem tudi obstoj in stalnost na hribski kmetiji.

Skupnost za pospeševanje kmetijstva je že do sedaj vlagala gotova sredstva v nekatere proizvodne naloge in so že bili doseženi gotovi proizvodni rezultati med katerimi naj omenimo le proizvodnjo mesa, ki je bila v letu 1977 210 t, v letu 1979 pa 228 t ali indeks 108.

V letu 1979 je bilo v hribsko kmetijstvo vloženih 1.230.000 dinarjev. Bolj natančna slika porabe sredstev in dotacij pa nam pokaže spodnja tabela:

Namen — naloga	leto 1979
1. Živinoreja — osemenjevanje plemenski bik, merjasec	59.000 din
2. Objekti za živino adaptacije in nogradnje	1.000 din
3. Silosi in sušilne naprave	1.000 din
4. Regresi od kreditov	
pitanje telet in modernizacija	57.000 din
5. Regresi pri umetnih gnojilih	88.000 din
6. Regresi pri nabavi mehanizacije za leto 1978 in 1979	1.010.830 din
Skupaj od 1—6	1.234.830 din

Pripomniti je treba, da v poziciji pod št. 6 obsega časovno obdobje 2 let to je za leto 1978 in leto 1979 in se tako velika postavka poraba sredstev pri regresu mehanizacije ne bo več pokazala in je za leto 1980 planirana samo polovica od te višine.

Dalje je tudi treba omeniti, da ekspanzija nabave kmetijske mehanizacije ne bo več tako velika in da se tudi kmetje v hribskem področju ne bodo več dosti mehanizirali oziroma so z mehanizacijo preskrbljeni v ca. 70—80 %.

Za leto 1980 pa so namenjena sredstva za sledeče naloge:

Namen — naloga	leto 1980
1. Živinoreja — osemenjevanje plemenski bik in merjasec	75.000 din
2. Objekti za živinorejo adaptacije in novogradnje	100.000 din
3. Silosi in sušilne naprave	56.000 din
4. Regresi od kreditiranja telet in modernizacije kmetij	64.000 din
5. Regresi pri umetnih gnojilih 50 % od nabavljene vrednosti	290.000 din
6. Regresi pri nabavi mehanizacije	600.000 din
7. Sanacije kmečkih dvorišč in kmečki turizem	100.000 din
Skupaj	1.265.000 din

Pripomniti velja, da bodo te naloge in finančne potrebe vključene v enotni plan 1980. Prav tako bodo tudi vse naloge in finančne potrebe vključene v enotni srednjeročni plan skupnosti za pospeševanje.

Iz dosedanjih izkušenj je znano, da moramo nekatere proizvodne naloge v kmetijskem prostoru zaradi rezultatov naložb razdeliti na:

a) dolgoročne naloge — sem sodi živinoreja in vsi ukrepi ter naloge, ki so z njo v ozki povezavi in

b) kratkoročne naloge — sem sodijo rastlinska proizvodna mehanizacija in ostalo.

To razdelitev bomo upoštevali tudi v planu sofinanciranja, tako da bomo zagotavljali najprej sredstva za živinorejo, le tej pa bodo sledile ostale naloge.

IV. Viri financiranja skupnosti

Skupnost za pospeševanje ne ustvarja lastnih sredstev ampak dobiva za svojo dejavnost finančna sredstva od družbeno-politične skupnosti SO Ljubljana-Šiška oddelek za finance in to podpisniki družbenega dogovora, kmetijska zemljiška skupnost, KZ Medvode in Ljubljanske mlekarne.

Na podlagi dosedanjega dotoka sredstev in zagotovil bo skupnost za leto 1980 razpolagala z naslednjimi denarnimi sredstvi:

1. Družbenopolitična skupnost	1.228.000 din
2. Podpisniki družbenega dogovora	1.730.000 din
3. Prenos salda iz leta 1979	750.000 din
Skupaj	3.708.000 din